

För att analysera hur jämställdhetsåtgärder kan bidra till ekonomisk tillväxt i EU studerade Europeiska jämställdhetsinstitutet (EIGE) effekterna av att komma till rätta med den bristande jämställdheten på områden som är relevanta ur ett makroekonomiskt perspektiv: STEM (vetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik), utbildning, sysselsättning och lön. Institutet beaktade också de demografiska förändringarna när klyftorna mellan kvinnor och män minskas.

Studien om de ekonomiska fördelarna med jämställdhet är den första i sitt slag där en robust ekonometrisk modell används för att uppskatta ett brett spektrum av makroekonomiska fördelar med jämställdhet på EU-nivå.

De övergripande resultaten visar att förbättringar i jämställdheten skulle leda till

- en stor ökning av antalet jobb som skulle gynna både kvinnor och män,
- upp till 10,5 miljoner ytterligare jobb fram till 2050, varav många skulle fyllas av kvinnor,
- stark, positiv utveckling av BNP per capita som förbättras över tiden,
- en ökning av EU:s BNP per capita på upp till nästan 10 procent till år 2050.

Förbättrad jämställdhet säkerställer ekonomisk tillväxt

Studien ger starka bevis på de stora, positiva och ökande fördelarna med jämställdhet för den ekonomiska tillväxten. De positiva effekterna kan till stor del tillskrivas det faktum att några av de strukturella svagheter i EU:s ekonomi som fastställs i Europa 2020-strategin kan avhjälpas, nämligen att förbättrad jämställdhet kommer att bidra till att hantera frågor som rör sysselsättning, produktivitet och befolkningens åldrande.

Studien visar att jämställdhet på ett område, t.ex. utbildning, har spridningseffekter på andra områden, t.ex. sysselsättningen. Spridningseffekterna kan leda till samtidig förbättring av kvinnors utbildning (fler kvinnor som läser STEM-ämnen), förbättring av kvinnors sysselsättningsgrad och en ökning av kvinnors löner. Att hantera de olika aspekterna av klyftor mellan könen tillsammans som en helhet får sannolikt mer positiva effekter än att hantera varje sådan aspekt var för sig.

Större jämställdhet skulle leda till en stor ökning av antalet jobb, vilket skulle gynna både kvinnor och män.

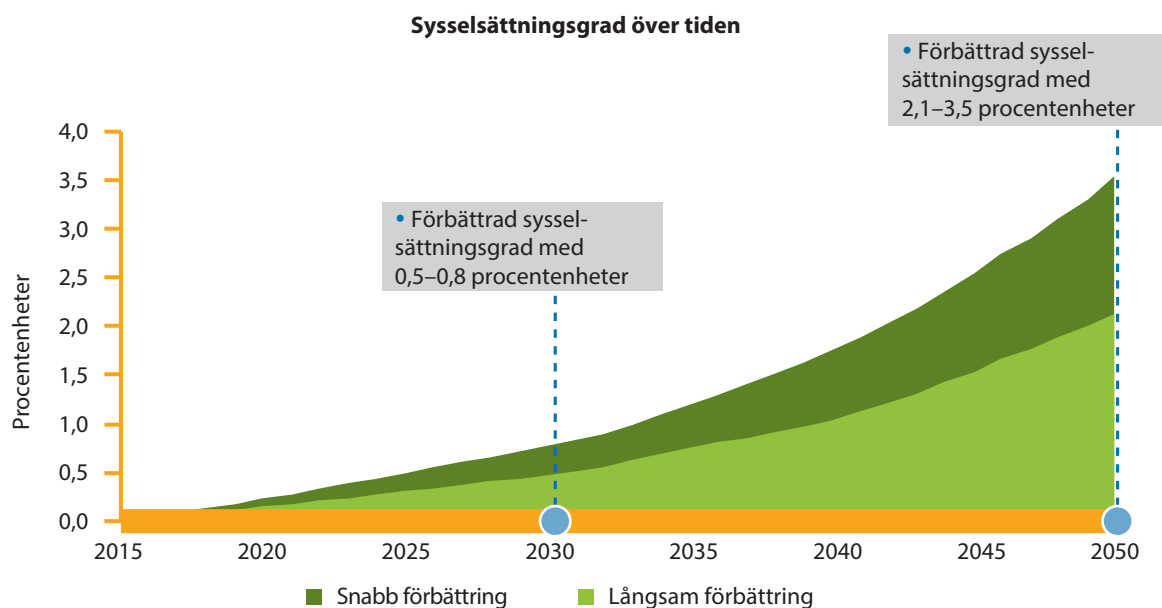

Högre sysselsättningsgrad och fler jobb

Om jämställdheten förbättras väsentligt till 2050 kommer sysselsättningsgraden i EU att nå nästan 80 procent, jämfört med 76 procent utan sådana förbättringar. Studien visar att sysselsättningsgraden i EU redan 2030 når 72,6 procent. Resultaten tyder på att det skulle finnas mellan 6,3 miljoner och 10,5 miljoner fler jobb 2050 beroende på förbättringar i jämställdheten om vi kom till rätta med könsuppdelningen i utbildningsvalen och ökade kvinnors deltagande inom STEM-området. Omkring 70 procent av dessa jobb skulle gå till kvinnor.

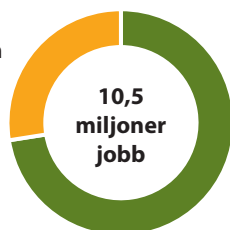

Figur 1. Effekten av förbättringar av jämställdheten för sysselsättningen

Ökning av jobb (snabb förbättring)

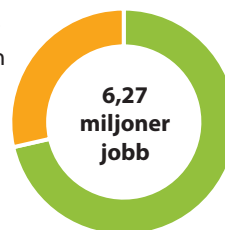
2,9 miljoner
jobb för män

7,6 miljoner
jobb för
kvinnor

Ökning av jobb (långsam förbättring)

1,8 miljoner
jobb för män

4,5 miljoner
jobb för
kvinnor

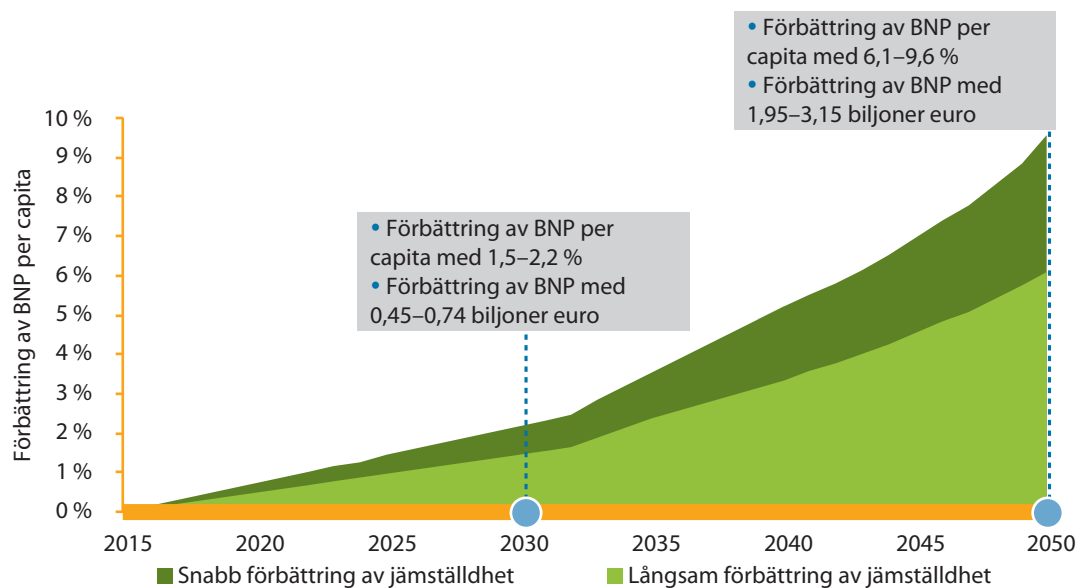
För att uppnå dessa positiva effekter är det viktigt att ta itu med en av de viktigaste orsakerna till klyftorna mellan könen: den ojämlika fördelningen av obetalt vårdansvar mellan kvinnor och män. Denna förändring kommer att äga rum om medlemsstaterna undanröjer hinder för kvinnors deltagande på arbetsmarknaden genom att införa åtgärder som till exempel

- förbättrad balans mellan arbetsliv och privatliv för föräldrar/karriärförlopp,
- bättre tillgång till högkvalitativ och prisvärd barnomsorg,
- familjevänliga och flexibla arbetsarrangemang,
- främjande av jämnare fördelning mellan kvinnor och män när det gäller flexibla arbetstider.

EU-medlemsstaterna bör också sträva efter att minska löneskillnaderna mellan könen, eftersom högbetalda jobb sannolikt lockar kvinnorna till arbetsmarknaden mer än lågbetalda. Högre löner kan också hjälpa kvinnor ur fattigdom och minska pensionsklyftan mellan kvinnor och män (EIGE, 2016).

Sammantaget är de ytterligare jobben för kvinnor särskilt viktiga eftersom de sannolikt kommer att bidra till en ekonomisk tillväxt för alla genom att minska fattigdomen, en av de viktigaste prioriteringarna i Europa 2020-strategin. I jämställdhetsinstitutets senaste studie om kvinnor och fattigdom fann man att kvinnor i allmänhet drabbas av fattigdom oftare än män på grund av sämre sysselsättningsutsikter (EIGE, 2016). Om kvinnor är i sysselsättning minskas alltså risken för att de ska drabbas av fattigdom.

Figur 2. Effekten av förbättrad jämställdhet på BNP per capita

Ökad BNP

Jämställdhet har starka, positiva BNP-effekter som växer över tiden.

BNP per capita ökar när jämställdheten förbättras. Resultaten visar att det inom EU kommer att bli en ökning på upp till 2 procent på medellång sikt (2030) och upp till 10 procent på lång sikt (2050). Detta motsvarar en möjlig ökning på 1,95–3,15 biljoner euro av den totala BNP per capita fram till 2050. Om EU agerar nu och främjar jämställdhetsåtgärder (1) inom områden som STEM-utbildning, deltagande på arbetsmarknaden och lön, kommer detta att göra det möjligt för samhällena att dra nytta av kvinnornas fulla potential. Förbättrad jämställdhet kan också bidra väsentligt till smart och hållbar ekonomisk tillväxt för alla, särskilt till följd av att fler jobb inom STEM-området går till kvinnor.

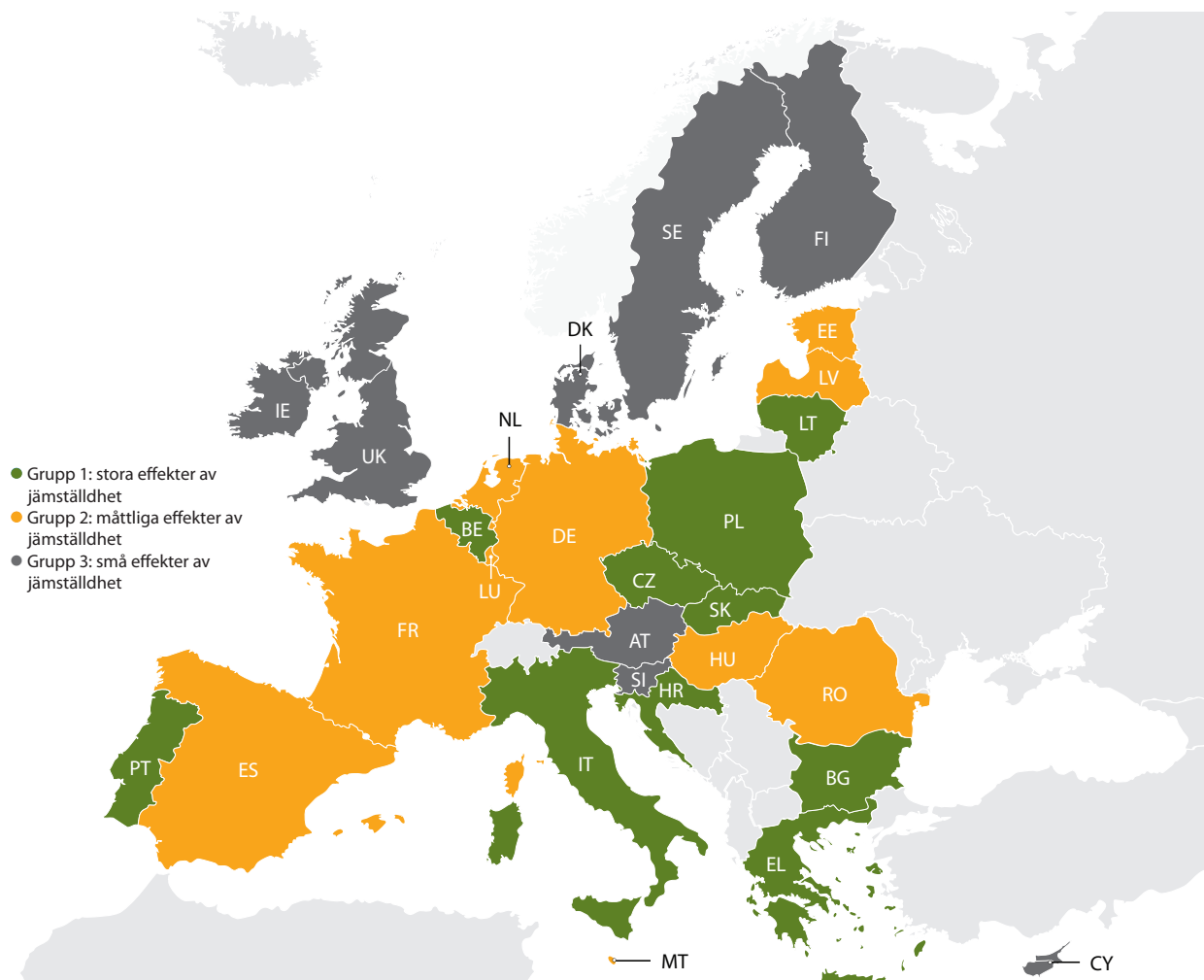
(1) Jämställdhetsåtgärder som sannolikt kommer att leda till ett ökat antal kvinnor som studerar STEM-ämnen, t.ex. avlägsnande av könsstereotyper inom utbildning, insatser riktade till flickor och kvinnor för att höja medvetenheten om och främja STEM-ämnen samt karriärvägledning för att uppmuntra flickor att överväga att studera inom områden som domineras av män och pojkar istället för områden som domineras av kvinnor. Jämställdhetsåtgärder som kan minska könsklyftorna på arbetsmarknaden inkluderar bl.a. tillhandahållande av barnomsorg och annan omsorg, förändringar i ersättningen och villkoren i samband med föräldraledigheten, främjande av och stöd för deltid och flexibel arbetstid, rättsliga bestämmelser och politik avseende lika lön och arbetsvillkor, avlägsnande av könssegregering mellan sektorer och yrken, minskande av antalet karriärbrott bland kvinnor och främjande av kvinnor i ledande befattningar.

Hantering av utmaningarna med en åldrande befolkning i EU

Förbättrad jämställdhet i utbildningen, deltagande på arbetsmarknaden och en mer balanserad delning av obetalt omsorgsarbete mellan kvinnor och män kan leda till ökade födelsetal, vilket återspeglar de senaste forskningsresultaten på detta område. Studien beräknade att födelsetalen skulle öka med 0–8 procent fram till 2030. Högre födelsetal leder i sin tur till en större befolkning och en ökning av den långsiktiga arbetskraften. Denna studie belyser de långsiktiga fördelarna med en sådan utveckling. År 2050 uppskattas det ökade födelsetalet leda till en sysselsättningsökning på 2,5 miljoner människor. Förbättrad sysselsättning är särskilt viktig mot bakgrund av nuvarande EU-demografiska prognoser, som förutspår en betydande ökning av antalet äldre som inte är aktiva på arbetsmarknaden (Europa 2020-strategin).

Figur 3: Effekter av jämställdhet: skillnader mellan medlemsstater avseende BNP år 2030

Stärkt konkurrenskraft

Förbättrad jämställdhet kan öka EU-ekonomins långsiktiga konkurrenskraft.

Jämställdhetsåtgärder kan leda till en ökning av ekonomins produktionskapacitet och lägre priser. Efter denna utveckling skulle EU kunna producera mer varor och tjänster inom unionen och bli mer konkurrenskraftigt på de internationella marknaderna. Det skulle leda till förbättringar i handelsbalansen där EU:s export skulle öka med 1,6 procent till 2,3 procent och importen skulle minska med 0,4 procent till 0,7 procent 2050. Det skulle således bidra till att upprätthålla internationell handel som en av nyckelmotorerna för EU:s tillväxt, i linje med Europa 2020-strategin. Högre BNP-tillväxt kan också leda till fler privata investeringar från företagets sida eftersom

de väljer att investera utifrån förväntade fördelar. Studien visar att investeringarna ökar i EU fram till 2050.

Länder som ökar jämställdheten kommer att uppnå större fördelar

De uppskattade effekterna av ökad jämställdhet varierar kraftigt mellan medlemsstaterna beroende på vilka resultat som de hittills åstadkommit på jämställdhetsområdet. Sammantaget är resultaten mycket positiva. Vissa enskilda länder har en BNP-ökning på omkring 4 procent och andra på över 10 procent.

De största effekterna sker typiskt i länder där jämställdheten är lågprioriterad. Studien visar att dessa

länder skulle tjäna mycket på att sätta jämställdheten på dagordningen ^(?).

Medlemsstater som för närvarande vidtar begränsade jämställdhetsåtgärder får ut mest av att minska könsklyftorna.

Länder med mycket utrymme för förbättring kan uppnå betydande ekonomiska förbättringar till följd av ökad jämställdhet. I genomsnitt förväntas ökad jämställdhet i dessa länder leda till en ökning av BNP på cirka 12 procent år 2050. Detta belyser möjligheterna till betydande förbättringar av jämställdheten, som i sin tur kan ge betydande ekonomiska fördelar. De mest framgångsrika länderna på jämställdhetsområdet har redan uppnått god jämställdhet och har därför redan fått vissa ekonomiska fördelar. Förbättringar av jämställdheten kan dock generera ytterligare ekonomiska vinster även i dessa medlemsstater, vilka ofta når omkring 4 procent av BNP.

Jämställdhet i EU: Den senaste politiska utvecklingen

Jämställdhet har länge varit ett politiskt åtagande för Europeiska unionen. För sextio år sedan blev principen om lika lön för lika arbete en del av Romfördraget, och jämställdhet mellan kvinnor och män blev en av Europeiska unionens grundläggande värderingar. Syftet med EU:s politik mot könsskillnader på arbetsmarknaden är fortfarande att öka kvinnors deltagande, minimera löneklyftan mellan könen och göra det möjligt för kvinnor och män att bättre förena arbete, privatliv och familjeliv.

Stärka jämställdheten: EU:s fem prioriterade områden

1. Öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden och deras ekonomiska oberoende.
2. Minska köns-, inkomst- och pensionsklyftorna och bekämpa fattigdomen bland kvinnor.
3. Främja jämställdhet mellan kvinnor och män i beslutsfattandet.
4. Bekämpa könsrelaterat våld och skydda och stödja drabbade.
5. Främja jämställdhet och kvinnors rättigheter i hela världen (Europeiska kommissionen, 2015b).

Den nuvarande politiska ramen för jämställdhet bygger på det strategiska engagemanget för jämställdhet 2016–2019, som offentliggjordes som en uppföljning av kommissionens strategi för jämställdhet mellan kvinnor och män (2010–2015). Målen för det strategiska engagemanget fokuserar på fem prioriterade områden och syftar till att integrera ett jämställdhetsperspektiv i all EU-politik och EU-finansieringsprogram. Vidare utgör den europeiska jämställdhetspakten 2011–2020 ett tydligt engagemang för att främja jämställdhet i EU.

För att nå Europa 2020-målen om smart och hållbar tillväxt för alla är det av största vikt att integrera jämställdhet i de viktigaste politikområdena utbildning, deltagande på arbetsmarknaden och löner.

---

^(?) Grupperingen av medlemsstaterna bygger på institutets jämställdhetsindex.

Europa 2020-strategin: ett missat tillfälle?

Europa 2020-strategin: Könsklyftor inom utbildning, deltagande på arbetsmarknaden, lön och omsorg

- Kvinnor är fortfarande underrepresenterade inom STEM-områdena. På dessa områden är 75 procent av studenterna män.
- I genomsnitt är könsklyftan inom sysselsättning 11,6 procent i EU, och den vidgas med antalet barn i hushållet.
- Kvinnors överrepresentation inom deltidsarbete påverkar inte bara deras deltagande på arbetsmarknaden utan även deras risk för fattigdom eller social utestängning (år 2015 arbetade i genomsnitt 32,1 procent av kvinnorna deltid, jämfört med 8,9 procent av männen).
- Deltidsanställningarna för kvinnor ökar också med det antal barn de har. 39 procent av kvinnorna i EU-28 rapporterade att huvudorsaken till att inte söka arbete var att "ta hand om barn eller oförmögna vuxna", medan detta var fallet för endast 4 procent av männen.
- Kvinnor tjänar i genomsnitt 16,1 procent mindre än män i EU, vilket innebär att de skulle behöva arbeta ungefär 40 dagar mer per år (eller till slutet av februari) för att tjäna vad männen hade gjort i slutet av det föregående året (Eurostat, 2016a, 2016b).

I Europa 2020-strategin uppmärksammas att jämställdhet mellan kvinnor och män är nödvändigt för att nå sysselsättningsmålet att 75 procent av kvinnorna och männen i EU i åldrarna 20–64 år ska vara i arbete senast 2020. Trots EU:s flaggskeppsinitiativ "En agenda för ny kompetens och nya arbetstillfällen", som uppmärksammar behovet av att öka kvinnornas bidrag till den formella ekonomin, är de omfattande åtgärder som syftar till jämställdhet inte tydligt fastställda som en del av Europa 2020-strategin.

Ihållande könsskillnader undergräver kvinnors ekonomiska möjligheter och påverkar hela EU:s ekonomi. På politisk nivå leder detta till en brist när det gäller att uppnå den hållbara tillväxt för alla som beskrivs i Europa 2020-strategin.

Det vore naturligt att dra slutsatsen att otillräckliga jämställdhetsåtgärder i Europa 2020-strategin hittills har inneburit ett missat tillfälle. För att nå målet med smart och hållbar ekonomisk tillväxt för alla måste EU förbättra befintliga jämställdhetsåtgärder och införa nya.

Europa 2020-strategin och därefter

Jämställdhetsåtgärder kan öka den hållbara ekonomiska tillväxten

Att uppmuntra ett ökat deltagande av kvinnor på arbetsmarknaden och öka deras deltagande i STEM-utbildning kommer sannolikt att ge ett betydande bidrag till smart och hållbar EU-tillväxt för alla. Studien visar att jämställdhet inom STEM-utbildning och på arbetsmarknaden har stor potential att förbättra långsiktiga tillväxtutsikter i EU. Detta kräver emellertid en strukturell förändring, vilket är avgörande för att säkerställa en hållbar, smart och inkluderande återhämtning från den senaste ekonomiska krisen. Detta är nödvändigt för att få EU:s ekonomi tillbaka på den uppåtgående hållbara tillväxtvägen och undvika risken för permanenta förluster av välstånd och långsam tillväxt.

För att uppnå en hållbar ekonomisk tillväxt måste EU börja integrera jämställdheten nu.

EU har inte råd att missa de möjligheter som jämställdhetsåtgärder erbjuder. EU måste införa jämställdhetsåtgärder inom de viktigaste politikområdena utan ytterligare fördröjning för att uppnå önskad inverkan på hållbar socioekonomisk utveckling och tillväxt. I studien förutspås en förbättring av sysselsättningen så tidigt som 2020 och de starkaste effekterna på arbetsmarknadsdeltagandet och BNP per capita i EU kommer att inträffa på medellång sikt (2030) och på lång sikt (2050).

De senaste planerna som lagts fram av Europeiska kommissionen är ett steg i rätt riktning. I augusti 2015 offentliggjorde Europeiska kommissionen en färdplan som syftar till att utveckla ett övergripande politiskt förslag för att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden genom att förbättra balansen mellan arbetsliv och privatliv. Syftet är att reformera befintlig politik som rör ledighet och flexibla arbetsarrangemang och som påverkar kvinnornas sysselsättning, löner och pensioner negativt. Fler politiska förslag som uppmärksammar möjligheterna att integrera jämställdhet är också nödvändiga (Europeiska kommissionen, 2015a).

Att sätta jämställdhet i centrum för uppföljningsstrategin för Europa 2020 och andra politiska reformer, som t.ex. den europeiska pelaren för sociala rättigheter, skulle göra det ekonomiska systemet mer inkluderande, så att kvinnor kan ta tillvara på sina möjligheter och skapa fördelar för sig själva och hela samhället. Detta skulle göra det

möjligt för EU att uppnå en smart och hållbar ekonomisk tillväxt för alla.

Referenser:

Europeiska kommissionen (2015a), *Roadmap — New start to address the challenges of work-life balance faced by working families* (Färdplan om en nystart för att förvärvsarbetsbetande familjer ska kunna förena arbetsliv och privatliv). Finns på: http://ec.europa.eu/smart-regulation/roadmaps/docs/2015_just_012_new_initiative_replacing_maternity_leave_directive_en.pdf

Europeiska kommissionen (2015b), *Strategic engagement for gender equality 2016-2019 (Strategiskt engagemang för jämställdhet, 2016-2019)*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg. Finns på: http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/document/files/strategic_engagement_sv.pdf

Europeiska jämställdhetsinstitutet (EIGE) (2016), *Poverty, gender and intersecting inequalities in the EU — Review of the implementation of Area A: Women and poverty of the Beijing Platform for Action*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg. Finns på: http://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/ti_pubpdf_mh0416244enn_pdfweb_20161208181320.pdf

Europeiska jämställdhetsinstitutet (EIGE) (2015), *Gender Equality Index 2015 — Measuring gender equality in the European Union 2005-2012*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg. Finns på: <http://eige.europa.eu/content/document/gender-equality-index-report>

Eurostat (2016a), *Könsuppdelad statistik*. Finns på: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Gender_statistics

Eurostat (2016b), *Sysselsättningsstatistik*. Finns på: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Employment_statistics

Om studien

Studien om de ekonomiska fördelarna med jämställdhet är unik i EU-sammanhang. Det är den första i sitt slag där en robust ekonometrisk modell har använts för att uppskatta ett brett spektrum av makroekonomiska fördelar med jämställdhet inom flera breda områden som utbildning, deltagande på arbetsmarknaden och löner.

De övergripande resultaten av studien visar att mer jämställdhet skulle leda till

- mellan 6,3 miljoner och 10,5 miljoner fler jobb år 2050, och att cirka 70 procent av dessa jobb går till kvinnor,
- positiv utveckling av BNP som förbättras över tiden,
- en ökning av BNP per capita på upp till nästan 10 procent år 2050.

I studien användes den makroekonomiska modellen E3ME för att bedöma de ekonomiska effekterna av förbättringar av jämställdheten. E3ME är en empirisk makroekonomisk modell skräddarsydd för att modellera resultat på EU- och medlemsstatsnivå.

Resultatet av studien om ekonomiska fördelar med jämställdhet i EU omfattar nio publikationer:

1. *Literature review: existing evidence on the social and economic benefits of gender equality and methodological approaches* (Litteraturöversikt: befintliga bevis på de sociala och ekonomiska fördelarna med jämställdhet och metoder).
2. *EU and EU Member State overviews* (Översikter – EU och EU-medlemsstaterna).
3. *Report on the empirical application of the model* (Rapport om modellens empiriska tillämpning).
4. *How the evidence was produced: briefing paper on the theoretical framework and model* (Hur materialet togs fram: informationsdokument om den teoretiska ramen och modellen).
5. *Hur materialet togs fram: faktablad om den teoretiska ramen och modellen.*
- 6. *Ekonomiska effekter av jämställdhet i EU:s politiska sammanhang: informationsdokument.***
7. *Ekonomiska effekter av jämställdhet: informationsdokument.*
8. *Hur jämställdhet i STEM-utbildning leder till ekonomisk tillväxt: informationsdokument.*
9. *Hur minskade könslyftor avseende arbetsmarknadsdeltagande och löner leder till ekonomisk tillväxt: informationsdokument.*

Alla publikationer, detaljerade studieresultat och metoder finns på institutets webbplats.

Europeiska jämställdhetsinstitutet (EIGE) är EU:s kunskapscentrum för jämställdhet. Institutet stöder beslutsfattare och alla berörda institutioner i deras arbete för jämställdhet mellan kvinnor och män i Europa genom att tillhandahålla särskild sakkunskap samt jämförbara och tillförlitliga uppgifter om jämställdheten i Europa.

Mer information:

Europeiska jämställdhetsinstitutet (EIGE)

Gedimino pr. 16

LT-01103 Vilnius

LITAUEN

+370 52157444

E-post: eige.sec@eige.europa.eu

<http://eige.europa.eu>

<http://www.twitter.com/eurogender>

<http://www.facebook.com/eige.europa.eu>

<http://www.youtube.com/eurogender>

<http://eurogender.eige.europa.eu/>

Publikationsbyrån

ISBN 978-92-9470-014-8
doi:10.2839/84374